

Helsekrav til førerett – del 2

Foredragsholder: Mette Hjermann og Caroline Einerkjær

Kontaktinformasjon:

Førerkort telefonen vår:

Tilgjengelig: 22 00 39 70, Mandag-fredag 12:00-14:00

Ellers: 22 00 35 11, mandag-fredag kl. 09:00-11:00 og kl. 12:00- 14:30

Epost: postmottak@statsforvalteren.no,

Merk: Førerkort

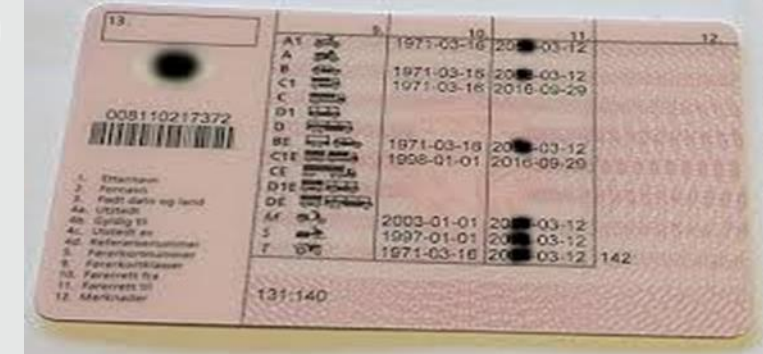

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Hva handler dette egentlig om?

**Trafikksikkerhet
for deg og meg**

**Rettsikkerheten
til føreren**

Hvordan var hjemmeoppgaven?

- Vi har noen spørsmål her

Hva er egentlig «muntlig kjøreforbud»?

- Et forbud til pasienten mot på kjøre motorvogn i inntil 6 måneder
- Gjør pasienten oppmerksom på at kjøring ikke er tillatt fordi helsekravet ikke er oppfylt, eller det er tvil om helsekravet er oppfylt
- En advarsel til pasienten mot å kjøre bil.
- Et forhåndsvarsel til fører før eventuell melding sendes til Statsforvalteren.

Rett svar: orange

Når skal man gi "muntlig kjøreforbud"?

- Når du som lege vurderer at helsekravet ikke er oppfylt
- Når du som lege vurderer at det er tvil om helsekravet er oppfylt
- Når du som lege vurderer at det enten er tvil om helsekravet er oppfylt eller vurderer at det ikke er oppfylt

Rett svar: grønn

Hvem kan gi "muntlig kjøreforbud" og hvem kan oppheve det?

- Alle som er helsepersonell
- Det er kun lege/psykolog/optiker som kan gi "kjøreforbud", men alle som er helsepersonell kan oppheve det
- Det er kun lege/psykolog/optiker som vurderer helsekravet som kan gi "kjøreforbud" og den samme lege/psykolog/optiker som kan oppheve det
- Det er kun lege/psykolog/optiker som kan gi "kjøreforbud" og det må være lege/psykolog/optiker som opphever det, men det trenger ikke være samme person

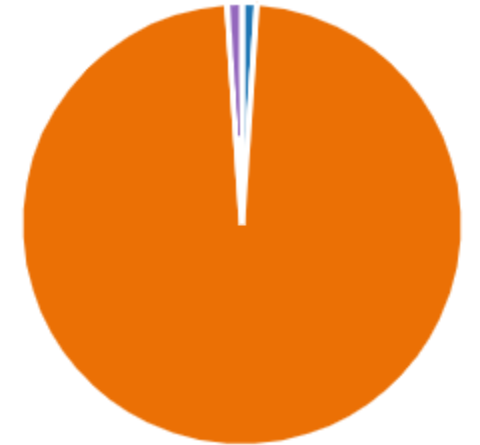

Rett svar: rød

Hvor lenge kan man gi "muntlig kjøreforbud"?

- Det har ingen tidsbegrensning
- Det avhenger av helsekravet, men ikke lenger enn 6 måneder
- Ikke lenger enn 3 måneder
- 1 år
- Vet ikke

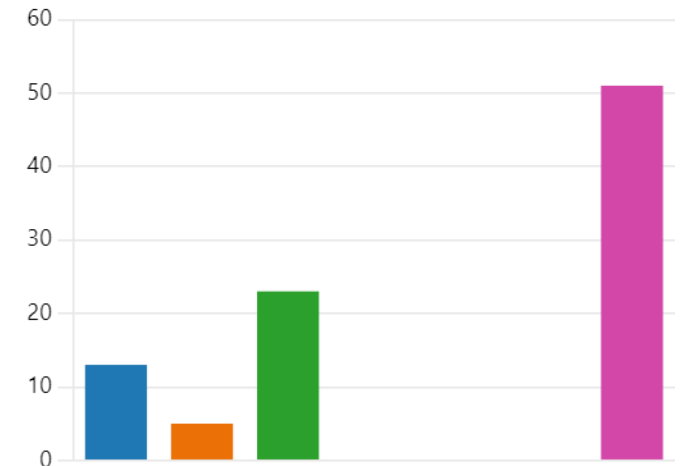

Rett svar: orange

Pårørende ringer å forteller at pasienten din ikke forholder seg til at du har gitt "muntlig kjøreforbud", og kjører videre som vanlig. Hva gjør du?

- Jeg kan ikke gjøre noe pga taushetsplikten
- Melder dette til politiet, Helsepersonelloven § 23 nr 4
- Melder dette til Statsforvalteren, Helsepersonelloven §34
- Ringer pårørende for at de følger opp tilgangen på bilen.
- Ber om bilnøkler ved neste konsultasjon.
- Ber om å få førerkortet ved neste konsultasjon.
- Snakker om at han bryter vegtrafikkloven ved neste konsultasjon, og hva dette kan bety for han.

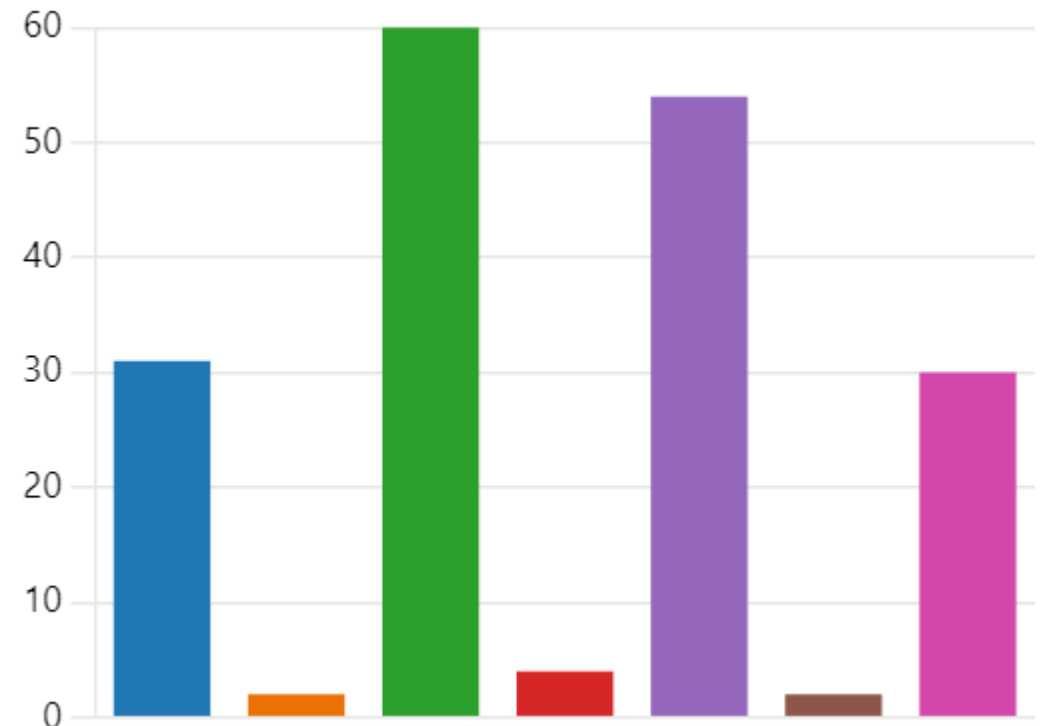

Rett svar: rosa

Når kan man la være å sende melding til Statsforvalteren ved ikke oppfylte helsekrav i mer enn 6 mnd, jf HPL § 34?

- Når pasienten ikke lenger kjøre bil
- Når pasienten ikke lenger har tilgjengelig bil
- Når førerkortet har gått ut på dato
- Når vedkommende har utenlands førerkort
- Når førerkortet går ut på dato i løpet av 6 måneder med "muntlig kjøreforbud".
- Når man ikke er fastlege
- Når annen lege følger dette opp

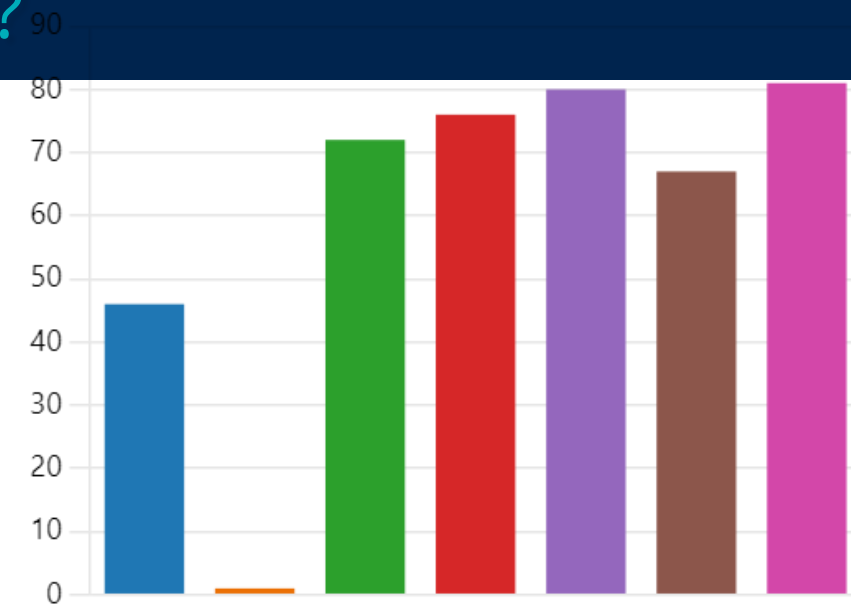

Rett svar: grønn og lilla.

En pasient har vært til vurdering hos deg, du finner ikke oppfylt helsekravet i løpet av 6 måneder, og skal sende melding til Statsforvalteren. Hva skal meldingen inneholde?

- Konklusjon
- Hele journalen
- Relevant sykehistorie ut fra kriteriene i helsekravet
- Relevante tester, undersøkelser etc. ut fra kriteriene i helsekravet.
- Informasjon om hvilket helsekrav som ikke er oppfylt
- Informasjon om gitt "kjøreforbud"
- Informasjon om at fører er orientert om at melding sendes til Statsforvalteren

Rett svar: alle unntatt «hele journalen».

Kan en pasient gå til en annen lege for å få utstedt "helseattest førerrett" og søke om tilbakelevering, etter at fastlegen nylig har sendt melding om ikke oppfylte helsekrav?

- Nei, det er kun fastlegen som kan utstede "helseattest førerrett".
- Ja, alle leger kan fint utstede "helseattest førerrett".
- Nei. Saken er avgjort når melding først er sendt til Statsforvalteren, og Statsforvalteren har sendt saken videre til politiet.
- Ja, men allmennleger har best forutsetning for å vurdere alle helsekravene, og ny lege og fører må viser frem nødvendig bakgrunnsinformasjon.
- Dersom en lege får vite at pasienten går til en annen lege for vurdering, må legen sende opplysninger som sin vurdering til den nye legen.

Rett svar: rød

Du er fastlege for en eldre mann, og datter tar kontakt med deg for å si at hennes far ikke lenger klarer å kjøre trafikksikkert. Han er hissig, og finner ikke lenger frem på kjent vei. Hun mener du må ta fra han førerkortet. Hva gjør du med dette?

- Sende bekymringsmelding til Statsforvalteren
- Sende bekymringsmelding til politiet
- Innkalle pasienten til time for førerkortvurdering
- Be datter komme med sin far til legetime, slik at du kan kartlegge helsekrav til førerett
- Kartlegge helsekrav til førerett på neste legetime

Rett svar: rød, eventuelt lilla og grønn.

Når kan du ta kognitive tester på en pasient for å kartlegge helsekrav til førerrett?

- På alle over 80 år som kommer for fornyelse av føreretten
- Dette skal alltid gjøres når man fyller ut "helseattest førerrett"
- På alle med gjennomgått hjerneslag
- Kun på de som oppgir redusert hukommelse og /eller utfordringer i hverdagen
- På alle med økt risiko for kognitiv svikt

Rett svar: lilla.

Du tar kognitive tester av en pasient pga gjennomgått hjerneinfarkt. Du tar blant annet TMT -B test, som viser 350 sekunder. Han og kona oppgir at han kjører bra, og insisterer på en kjørevurdering. Hva gjør du?

- Gir "muntlig kjøreforbud" og henviser til Statsforvalteren for kjørevurdering.
- Gir "muntlig kjøreforbud" og henviser til geriatrisk avdeling/nevropsykologisk undersøkelse for utredning av kognitiv svikt og førerkortvurdering.
- Sender melding til Statsforvalteren om ikke oppfylte helsekrav, og orienterer fører om at han ikke kan kjøre bil lenger pga dette,
- Kartlegger hans daglige funksjonsnivå ytterligere, vurderer at TMT-B testen er valid, sender melding til Statsforvalteren og orienter fører om at han mister sin førerrett.

Rett svar: rød, eventuelt orange.

...flere somatiske sykdommer, 80 år, TMT-B er på 200 sekunder. Han bor hjemme med sin kone, bra sammen, og at de klarer seg selv godt uten hjelp. De har derimot de siste 2 årene fått hjelp med nettbanken av sin sønn. Han tar mange medisiner, som han og kona ordner selv. Han kjører kun til butikken og på kjente veier i nærområdet. Hva gjør du nå?

- Spør om du kan snakke med hans kone om hvordan du klarer deg selv i hjemmet.
- Henviser til Statsforvalteren for kjørevurdering
- Henviser til geriatrik avdeling for utredning av kognitiv funksjon.
- Fyller ut helseattesten med oppfylte helsekrav, og varighet på 1 år.
- Fyller ut helseattesten med oppfylte helsekrav, og varighet på 1 år på betingelse av at han kun kjører korte avstander på kjente veier.

Rett svar: blå først, deretter eventuelt grønn, rød

Når skal du henvise til øyelege/optiker for Estermannundersøkelse av synsfeltet fordi det ikke er god nok med kun Donders prøve?

- Ved utfall på Donders prøve
- Ved sykehistorie og / eller undersøkelse som tilsier økt risiko for synsfeltsutfall
- Alle etter hjerneslag
- Alle med øyesykdommer
- Dersom fører opplyser om problemer med synsfeltet

Rett svar: alle.

..kostregulert diabetes type 2 oppstart Janumet pga for høye blodsukkernivåer. Du vurderer at det ikke er fare for bevisstehetspåvirkning under føring av motorvogn, og du følger han opp med vanlig NOKLUS skjema. Han har førerkortklasse C pga stor bobil. Har dette noe å si for hans ulike førerkortklasser?

- Du må sende melding til Statsforvalteren for gruppe 2.
- Dette har ikke noe å si for hans førerkort for både lavere og høyere klasser.
- Han må levere "helseattest førerett" fra deg til Statens vegvesen, der du krysser av for oppfylte helsekrav og begrenset gyldighetstid.
- Han må levere "helseattest førerett" fra deg til statens vegvesen, der du krysser av for ikke oppfylte helsekrav og anbefaler dispensasjon.

Rett svar: grønn.

Bussjåfør på 62 år med Diabetes type 2. Hans tidligere fastlege har sendt melding til Statsforvalteren om ikke oppfylt helsekrav til førerkortet for persontransport med buss, men ikke for bil. Pasienten bruker Ozempic og har HbA1c på 60 for 3 måneder siden.

Var dette riktig valg?

- Ja, gjeldende helsekrav er § 31
- Nei, gjeldende helsekrav er § 30
- Vet ikke
- Ja, gjeldende helsekrav er § 32

Rett svar: orange

Du jobber på legevakten og observerer at en overstadig beruset person setter seg inn i en bil og kjører. Hva gjør du?

- Sende melding til Statsforvalteren, jf HPL §34
- Ringe politiet jf HPL § 23 nr 4
- Ringer politiet jf HPL § 31
- Jeg har taushetsplikt og kan ikke gjøre noe, jf HPL § 21

Rett svar: grønn, evnt orange

Når er som regel det korrekte tidspunktet å gi "muntlig kjøreforbud" til en pasient ved vurdering av rusmidler (både alkohol og andre rusmidler)?

- Ved mistanke om skadelig bruk og behov for kartlegging med prøver.
- Når prøver har vist omfattende bruk.
- Når vedkommende ikke møter opp til prøver.
- Når du etter noe oppfølging for skadelig rusbruk finner at det er behov for behandling for rusbruken i spesialisthelsetjenesten.
- Når vedkommende er observert kjørt i ruset tilstand.

Rett svar: blå.

Når er som regel det korrekte tidspunktet å sende melding til Statsforvalteren ved vurdering av rusmidler (både alkohol og andre rusmidler)?

- Når en prøve har vist omfattende bruk.
- Når vedkommende ikke møter opp til blodprøve og du ikke har gitt "muntlig kjøreforbud" i forkant.
- Når det er behov for døgnbehandling for rusbruket i spesialisthelsetjenesten.
- Når vedkommende er observert kjørt i ruset tilstand.
- Når vedkommende etter mottatt "muntlig kjøreforbud" ikke dokumenterer avholdenhet med en gang.

Rett svar: lilla.

.. mistenker alkoholproblem pga bekymringsmelding fra pårørende. Du ber pasienten komme til legeundersøkelse, hvor vedkommende får tatt en PEth-prøve. PEth-verdien viser 0,45. Hva gjør du videre?

- Det er tvil om helsekravet er oppfylt, så du gir vedkommende et "muntlig kjøreforbud" uten videre plan.
- Du vurderer at helsekravet ikke er oppfylt og sender melding til Statsforvalteren.
- Det er tvil om helsekravet er oppfylt, du gir vedkommende "muntlig kjøreforbud" og informasjon om helsekravet og at helsekravet må kartlegges ytterligere med blodprøver.
- Du vurderer at helsekravet ikke er oppfylt, gir vedkommende "muntlig kjøreforbud" og sier at pasienten må dokumentere avholdenhet i 6 måneder.

Rett svar: grønn. En PEth ikke nok. (usikkerhet: etanol i blodet – høyt PEth)

Hva er rett fremgangsmåte ved mistanke om skadelig bruk av alkohol?

- Kreve testing med PEth minst hver måned fremover for å vurdere helsekravet videre.
- Gi "muntlig kjøreforbud" i 6 måneder og kreve testing av PEth minst hver måned fremover som ikke skal være over 0,3.
- Gi "muntlig kjøreforbud" i 2 måneder pga tvil rundt helsekravet, kreve testing av PEth ukentlig i starten, og deretter innkalle til time for å vurdere om helsekravet til alkohol er oppfylt eller ikke.
- Gi "muntlig kjøreforbud" i 6 måneder, og kreve testing av PEth minst hver måned fremover som i starten skal halveres ukentlig til deretter under 0,03.
- Gi "muntlig kjøreforbud" og sende melding til Statsforvalteren dersom personene ikke møter til avtalt prøve.

Rett svar: grønn.

I hvilke situasjon under er helsekravet til hasjbruk ikke oppfylt?

- Ingen bruk av hasj er forenelig med helsekravet til rusbruk.
- Når politiet har påpekt hasjbruk.
- Når vedkommende har fått en rusutløst psykose pga hasj.
- Ved opplyst daglig inntak av hasj.
- Ved inntak en gang i måneden.

Rett svar: grønn og rød.

Hva er rett angående PEth prøve?

- Pasienten må alltid samtykke til alle prøver som blir tatt, inkludert PEth.
- Du er pliktig til å ta PEth prøver på alle pasienter der du mistenker skadelig bruk av alkohol.
- Dersom pasienten ikke samtykker til å ta PEth prøver, skal du gi "muntlig kjøreforbud" og gi ny mulighet her og nå til å ta ny PEth. Dersom han fremdeles ikke vil ta ny PEth, har du meldeplikt til Statsforvalteren.
- Dersom pasienten ikke samtykker til PEth prøve, har du ikke nok grunnlag til å konkludere rundt helsekravet.
- Det er nok å si at du tar noen blodprøver for å kartlegge pasienten sitt alkoholinntak.

Rett svar: blå, grønn, og lilla.

.. muntlig kjøreforbud pga skadelig bruk av cannabis og alkohol, og har startet dokumentasjon på rusfrihet/avholdenhet. Vedkommende har negative prøver de to første månedene, men den tredje måneden har han forhøyet PEth på 0,18. Han er avhengig av bil fordi han bor et sted med dårlig kollektivtilbud. Hva gjør du?

- Ingenting. Fortsetter å følge han opp med prøver. Hvis de neste prøvene er negative så er det greit
- Ingenting. Fortsetter å følge han opp med prøver og melder til Statsforvalteren etter 6 måneder.
- Opplyser vedkommende om positiv prøve, og sender melding til Statsforvalteren.
- Ingenting. PEth er under 0,3, så meldeplikten utløses ikke.

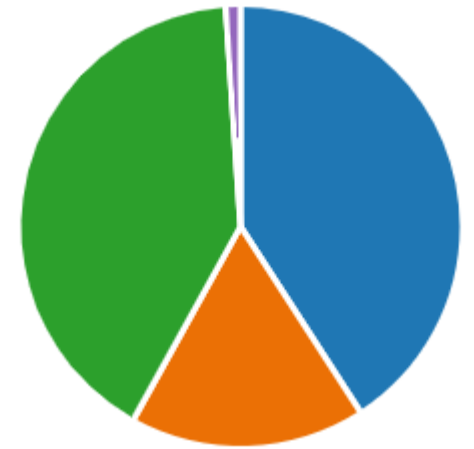

Rett svar: grønn

Du er i tvil om helsekravet til alkohol/andre rusmidler er oppfylt, og gir "muntlig kjøreforbud». Hva gjør du videre?

- Opplyser vedkommende om at du er i tvil og sier at vedkommende må dokumentere avholdenhet i 6 måneder. Etter 6 måneder konkludere du om helsekravet er oppfylt eller ikke.
- Opplyser vedkommende at helsekravet ikke er oppfylt, og at vedkommende må dokumentere avholdenhet i 6 måneder.
- Opplyser vedkommende om at du er i tvil og at vedkommende må dokumentere med PEth-prøver i 2-3 måneder for å avklare saken. Etter dette konkludere du om helsekravet er oppfylt eller ikke.
- Du sender melding til Statsforvalteren.
- Du sier at vedkommende må komme tilbake om 3 måneder for en PEth-prøve for å få det avklart.

Rett svar: grønn.

.. Kvinne 48 år oppsøker deg, dokument fra politiet som sier at føreretten er midlertidig tilbakekalt etter kjøring i påvirket tilstand (blåst positiv promille), og at hun må fremlegge en helseattest fra lege for å få føreretten tilbake. Pasienten er ny for deg, og i følge journalen står det ingen informasjon om tidligere misbruk. Hvordan går du videre?

- Du konkluderer med oppfylte helsekrav og fyller ut helseattes.
- Du ber vedkommende om å dokumentere alkoholbruken med PEth-prøver i 2 måneder for å kartlegge bruken. PEth-verdi må da være under 0,3 (kontrollert bruk).
- Du ber vedkommende om å dokumentere alkoholbruken med PEth-prøver i 2 måneder for å kartlegge bruken. PEth-verdi må da være under 0,03 (avholdenhet).
- Du ber vedkommende om å dokumentere alkoholbruken med PEth-prøver i 6 måneder for å kartlegge bruken. PEth-verdi må da være under 0,03 (avholdenhet).

Rett svar: orange.

..mann 38 år oppsøker deg, dokument fra politiet som sier at føreretten er midlertidig tilbakekalt etter kjøring i påvirket tilstand (positiv prøve på kokain), og at han må fremlegge en helseattest fra lege for å få føreretten tilbake. Pasienten er ny for deg, men i følge journalen kommer det frem at han i 20-årene hadde et rusmiddelmissbruk. Hvordan går du videre?

- Du lager en plan for tre ukentlige observerte urinprøver i 3 måneder, for så å konkludere om helsekravet til rus er oppfylt eller ikke.
- Du lager en plan for tre ukentlige observerte urinprøver i 6 måneder, for så å konkludere om helsekravet til rus er oppfylt eller ikke.
- Du vurderer at helsekravet er oppfylt og fyller ut helseattest.
- Du lager en plan for ukentlige observerte urinprøver i 6 måneder, for så å konkludere om helsekravet til rus er oppfylt eller ikke.

Rett svar: blå

En pasient er under LAR behandling og bruker samtidig benzodiazepiner. Er helsekravet oppfylt?

- Ja
- Nei
- Ja, så lenge dosen er under de grensene som er satt i regelverket
- Vet ikke

Rett svar: orange

En pasient er under LAR behandling og trenger Imovane 7,5 mg i en uke pga situasjonsbetinget søvnproblem. Påvirker dette hans førerett for bil?

- Nei.
- Ja, du må sende melding til Statsforvalteren.
- Ja, du må gi "muntlig kjøreforbud" i den perioden han får Imovane.

Rett svar: grønn

LAR pasient, rusfri i 10 år, fungerer bra, og har planer om å bli drosjesjåfør. Hva skal til for at han kan bli drosjesjåfør?

- Fortsatt dokumentasjon på avholdenhet
- Slutte i LAR
- Avsluttet substitusjonsbehandling og dokumentere påfølgende tre år rusfrihet med egnede prøver.
- Han kan aldri bli drosjesjåfør.

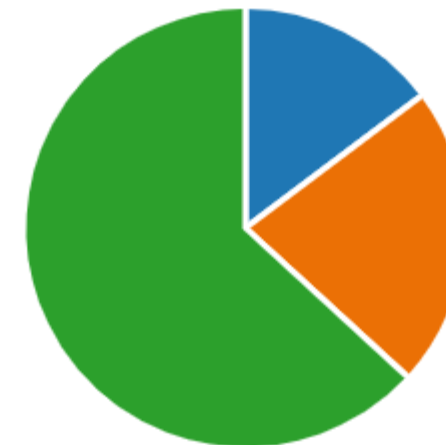

Rett svar: grønn.

LAR pasient, stabil i behandling i 1 år, ingenting tyder på tilbakefall eller inntak av andre midler som kan påvirke kjøreevnen, ikke fått A og B preparater eller antihistaminer som sovemiddel. Han har kun levert urinprøver de første 4 månedene. Kan du utstede "helseattest førerett" slik at han får kjøre bil igjen?

- Ja, helsekravet er oppfylt nå.
- Nei, helsekravet er ikke oppfylt. Han må først levere noen urinprøver som viser at han ikke bruker andre midler som kan påvirke kjøreevnen nå.
- Nei, han må dokumentere avholdenhet i 1 år før helsekravet igjen er oppfylt.

Rett svar: grønn

Når skal du gi "muntlig kjøreforbud" ved bruk av Paralgin forte?

- inntatt daglig ved behov
- inntatt ved behov, men ikke daglig
- inntatt hver kveld
- inntatt x 2
- inntatt x 3

Rett svar: blå og rød, og lilla kun første uka.

Er helsekravet oppfylt ved bruk av Nobligan 200mg x 2, Paralgin forte ved behov 1 tablett inntil x 3 og Imovane 7,5 mg en halv tablett daglig?

- Ja
- Nei
- Vet ikke

Rett svar: orange. Pga Paralgin forte ved behov daglig

Vallergan 30 mg hver kveld for å sove, og får i tillegg 1 uke Sobril 10 mg 1 tablett daglig pga akutt hendelse i familien. Kan han kjøre bil i den uken?

- Ja
- Nei
- Kun 8 timer etter inntak av Sobril.

Rett svar: orange

Nylig fått protese på venstre ben og kjører automatgir. Han sier det går helt fint. Hvordan skal du som lege gå frem videre?

- Sende anmodning om kjørevurdering til Statsforvalteren.
- Opplyse om at helsekravet ikke er oppfylt, Gi "muntlig kjøreforbud", og sender melding til Statsforvalteren. Du fyller også ut "helseattest førerrett", særlig punkt 14b, som vedkommende må ta med til Statens vegvesen.
- Opplyse om at helsekravet ikke er oppfylt, gi "muntlig kjøreforbud" og fyller ut "helseattest førerrett« særlig punkt 14b, som vedkommende må ta med til Statens vegvesen.
- Jeg gjør ingenting. Helsekravet er oppfylt fordi det ikke påvirker hans kjøring med automatgir.

Rett svar: orange

Du har en pasient som er preget av sin myastenia gravis. Han kommer for legeuttalelse til NAV i forbindelse med kjøretøytilpassing fra NAV. Skal du gjøre noe mer enn å skrive legeuttalelsen til NAV?

- Avente svar fra NAV. Pasienten kan kjøre videre dersom han får tilpasninger.
- Fyller ut "helseattest førerett", krysser av for 14b, og ber Statens vegvesen om en kjørevurdering,
- Sender melding om ikke oppfylte helsekrav til Statsforvalteren.
- Ber pasienten søke Statsforvalteren om dispensasjon.
- Gir "muntlig kjøreforbud" inntil videre.

Rett svar: grønn og rød. Ikke stabil tilstand: 14 b : «nei»

Har en detaljert beskrivelsen av forholdene før og under et epilepsilignende anfall noe å si for føreretten?

- Nei, alle krampeanfallet er et epilepsilignende anfall og regelverket er klart.
- Nei, det er nevrologen sine undersøkelser som er avgjørende.
- Ja, dersom anfallet kan være utløst av langvarige søvnproblemer, familiekonflikter og/eller arbeidskonflikter så er det bare 6 måneder "muntlig kjøreforbud".
- Ja, dersom anfallet var utløst av feber er det bare "muntlig kjøreforbud" i 6 måneder.
- Ja, dersom anfallet var utløst av alkohol, er det krav om både anfallsfrihet og dokumentert avholdenhet i 6 måneder.

Rett svar: rød og lilla.

Hvilke påstand under om moderat eller alvorlig søvnapnoe er korrekt?

- Alle med AHI over 15 skal ha begrenset gyldighet på føreretten.
- Helsekravet er ikke relevant å vurdere dersom pasienten benekter å noen gang ha hatt påtrengende søvnighet på dagtid, uavhengig av AHI verdi.
- Dersom påtrengende søvnighet på dagtid er borte etter oppstart av C-PAP hver natt, må fører til ØNH spesialist annenhvert år resten av livet for å beholde førerett i klasse B.
- Du skal gi "muntlig kjøreforbud" til alle om ikke bruker C-PAP slik som anbefalt, og sende melding dersom dette varer mer enn 6 mnd.

Rett svar: orange

..lettere psykisk utviklingshemning, lenge kjørt truck og ønsker nå å ta førerkortet. Han kommer sammen med sin mor, og de lurere på om de kan starte øvingskjøring?

- Han kan ikke øvelseskjøre pga sin milde psykiske utviklingshemningen.
- Det er ikke noe problem. Han har oppfylt helsekrav.
- Du er usikker på om helsekravet til "psykisk svekkelse" er oppfylt. Etter en helhetlig vurdering finner du det trafikksikkert at han øvelseskjører med mor.

Rett svar: grønn

.. mild psykisk utviklingshemning. Han har lenge kjørt truck og ønsker nå å ta førerkortet. Han kommer sammen med sin mor, og de lurer på om det er noe problemer for han å få førerkortet. Hva gjør du?

- Dersom han klarer å bestå teorien og oppkjøringen, kan han bare fylle ut egenerklæringen og søke om førerkort.
- Han har ikke oppfylte helsekrav og kan ikke kjøre bil.
- Han bør vurdere å søke om dispensasjon fra helsekravet for å kjøre bil.
- Han må krysse av for at han har "psykisk svekkelse som kan påvirke kjøring" i egenerklæringen, og du henviser han til habiliterings tjenesten for at de vurderer helsekravet til å kjøre bil.
- Han har ikke oppfylte helsekrav til å kjøre truck på jobb, og du sender melding til Statsforvalteren.

Rett svar: rød

... litt "enkel« pasient har diagnosen lettere psykisk utviklingshemning etter utredning av NAV og hab. tjenesten. Du vet han har førerkort. Hva gjør du?

- Gi "muntlig kjøreforbud" og sende melding til Statsforvalteren.
- Gi "muntlig kjøreforbud", og henviser til habiliterings tjenesten igjen for kartlegging av helsekravet.
- Han har vist i mange år at han kan kjøre bil uten skader, slik at helsekravet er oppfylt.
- Gi "muntlig kjøreforbud" og henviser til Statsforvalteren for en praktisk kjørevurdering.
- Jeg har ikke nok mistanke om trafikkfarlig kjøring til å gi "muntlig kjøreforbud", men henviser til habiliterings tjenesten igjen for kartlegging av helsekravet.

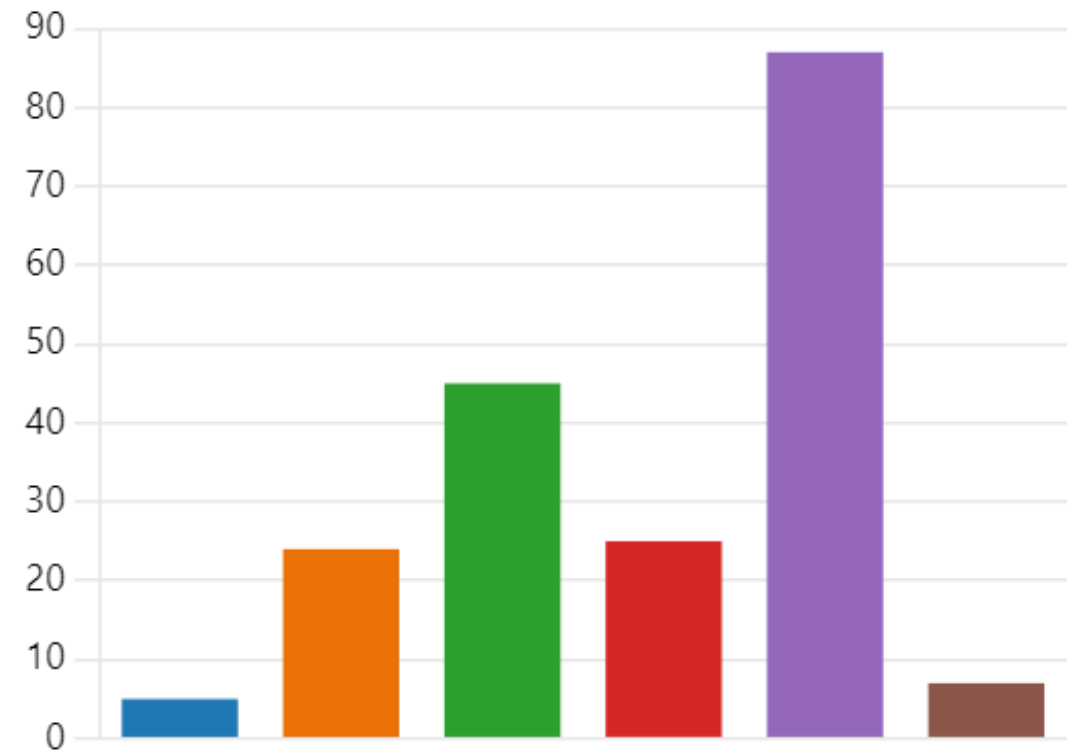

Rett svar: orange

Hvilke helseopplysninger kan du gi til politiet?

- Det politiet spør om.
- Det politiet pålegger fører.
- Kun helseattest førerrett når fører ber om det.
- At en pasient kjører på tross av "muntlig kjøreforbud".
- Ringe politiet når du ser at en pasient setter seg synlig beruset i en bil og kjører.
- At en pasient forteller at han har kjørt i ruset tilstand.

Rett svar: grønn og lilla.

Hvordan kan en fastlege bruke en kjøreskole?

- Et godt alternativ til kjørevurdering.
- Det er det samme som en kjørevurdering hos Statens vegvesen.
- Lite nytteverdi for vurdering av helsekravene. En vurdering på kjøreskole kan ikke erstatte en kjørevurdering hos Staten vegvesen.

Rett svar: grønn

Det er tvil om helsekravet er oppfylt for en 17 år gammel jente. Hun ønsker å ta førerkort og ønsker å øvelseskjøre. Kan hun det?

- Ja
- Nei
- Ja, men hun må søke om dispensasjon fra Statsforvalteren først.

Rett svar: blå, dersom legen støtter avgjørelsen

..hjerneinfarkt for 2 år siden, tilbakekalt førerrett, nå normalt synsfelt ved Estermann og ikke redusert førlighet. Etter en ny kognitiv vurdering hos geriater foreligger det tvil om helsekravet til kognisjon er oppfylt, og du anmoder Statsforvalteren om en kjørevurdering. Vedkommende ønsker å øvelseskjøre før han gjennomfører kjørevurderingen hos Statens vegvesen. Kan han det?

- Ja, det er ikke helsekrav til øvingskjøring.
- Nei, helsekravet må være oppfylt ved øvringskjøring.
- Ja, men han må få innvilget dispensasjon fra Statsforvalteren først.
- Ja, men kun på trafikkskole der bilen har dobbelt pedalsett.

Rett svar: grønn

ADHD og Ritalin. Han får også Imovane 7,5 mg daglig noen dager i perioder. Er helsekravet oppfylt for han?

- Ja. Sentralstimulerende er en forutsetning for kjøring, og Imovane er innenfor dosegrensen, § 34 nr 6 og § 36 nr 4.
- Han har ikke oppfylte helsekrav når han inntak Imovane samtidig med Ritalin, og skal da ha "muntlig kjøreforbud" i disse periodene, § 34 nr 6 og 7.
- Nei. Helsekravet er ikke oppfylt ved bruk av sentralstimulerende medisiner, jf § 35.
- Nei. Personer med ADHD mangler impuls kontroll i en slik grad at de fremstår trafikkfarlig, § 33.

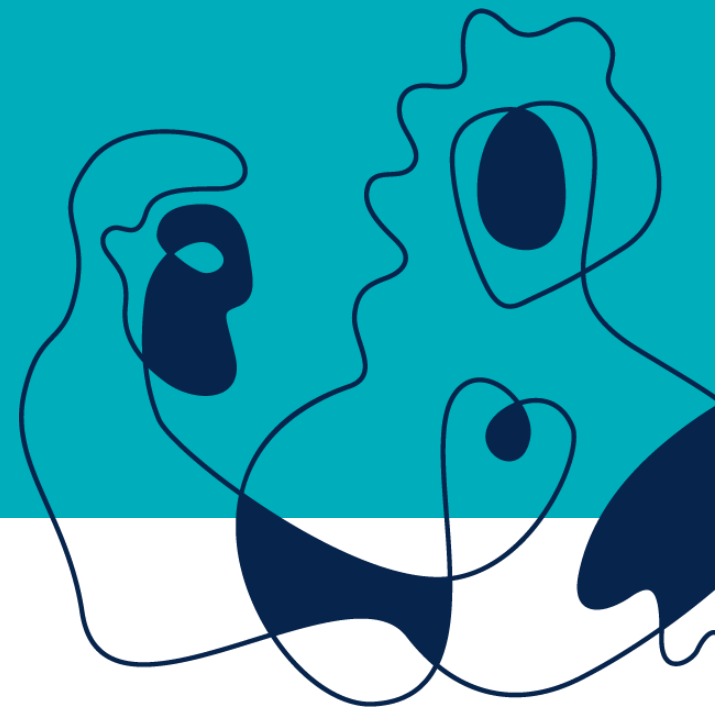

Rett svar: orange

Mottatt innspill

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Utfylling av helseattest førerrett

Etternavn, fornavn og mellomnavn		Fødselsnummer			
☐ Jeg er søkers fastlege.					
☐ Eventuell annen tilknytning (vikar, behandlende spesialist o.l.).					
☐ Søkers identitet er kjent fra tidligere.					
☐ Det er forevist akseptabel legitimasjon med navn, fødselsnummer/D-nummer og bilde.					
☐ Jeg har lest søkers egenerklæring om helse.					
Helseattesten gjelder					
☐ Førerkort første gang	☐ Tilbakelevering	☐ Godkjenning som trafikklærer			
☐ Utvidelse	☐ Utrykningskompetanse	☐ Godkjenning som førerprøvesensor			
☐ Fornyelse	☐ Kjøreseddel for drosje inntil 8 passasjerer				
☐ Innbytte av utenlandsk førerkort	☐ Kjøreseddel for buss				
Førerkortgruppe					
☐ Førerkortgruppe 1	☐ Førerkortgruppe 2	☐ Førerkortgruppe 3			
<i>Dersom det foreligger en sykdom eller en helsevekkelse i kategoriene 1 til 15 under som kan medføre svekket kjøreevne, skal dette undersøkes nærmere i samsvar med regler i Førerkortforskriften Vedlegg 1 – Helsekrav og Førerkortveilederen. For hver kategori er det lenket til aktuelle paragrafer i forskriftens vedlegg 1 og til anbefalinger i veilederen.</i>					
<i>Hvordan undersøkelsen er utført og konklusjonene av denne, skal dokumenteres i søkers journal, jf. journalforskriften § 8, bokstav p.</i>					
<i>Den ferdige helseattesten skrives ut til søker, som tar denne med til trafikkstasjonen. Helseattesten må ikke være eldre enn 3 måneder når den presenteres ved trafikkstasjonen.</i>					
1. ENKEL SYNSTEST (Forskriften) (Veilederen)					
A. SYNSSTYRKE					
	Høyre øye	Venstre øye	Begge øyne		
Uten korreksjon					
Med korreksjon					
Korreksjonens styrke					
B. SYNSFELT					
		Ja	Nei		
Har søker normalt synsfelt vurdert ved Donders metode når begge øyne er i bruk?					
		☐	☐		
C. SYNSFUNKSJON					
		Ja	Nei		
Har søker en svekkelse av synsfunksjon som gjør vurdering av optiker eller øyelege nødvendig?					
		☐	☐		
<i>Dersom søker har dobbeltsyn, har hatt tap eller betydelig reduksjon av synet på ett øye, problemer med kjøring i mørke eller vekslende lysforhold, eller det foreligger mistanke om nedsatt sidesyn/sentralt synsfeltutfall eller progressiv øyesykdom, skal synsfunksjoner vurderes av optiker eller øyelege i henhold til Helseattest førerrett – syn (Blankett IS-2571 2017) før attestutstedende lege skriver ut sin helseattest, eller helseattest gis med forbehold om at det leveres godkjent synsattest.</i>					
2. HØRSEL (Gjelder bare førerkortgruppe 3) (Forskriften) (Veilederen)				Ja	Nei
Har søker en hørselssvekkelse som medfører at talestemme ikke oppfattes på 4 meters avstand? (Dersom hørselshjelp er nødvendig for førerrett i førerkortgruppe 3, skal dette angis under vilkår i konklusjonen.)				☐	☐
3. KOGNITIV SVEKKELSE (Forskriften) (Veilederen)				Ja	Nei
Foreligger det en tilstand med kognitiv svekkelse som kan gi økt trafikkikkerhetsrisiko?				☐	☐
Leges underskrift:				Blankett IS-2569 22.05.2017	

Utfylling av helseattest førerrett

Etternavn, fornavn og mellomnavn		Fødselsnummer	
4. NEVROLOGISKE SYKDOMMER (Forskriften) (Veilederen)	Ja	Nei	
Har søker svekket balanse, koordinasjon eller psykomotoriske funksjoner som medfører økt trafikksikkerhetsrisiko?	☐	☐	
5. EPILEPSI ELLER EPILEPSILIGNENDE ANFALL (Forskriften) (Veilederen)	Ja	Nei	
a) Har søker eller har søker hatt epilepsi eller epilepsilignende anfall?	☐	☐	
b) Bruker eller har søker brukt anfallsforebyggende legemidler mot epilepsi innenfor siste 10 år?	☐	☐	
6. BEVISSTHETSTAP OG BEVISSTHETSFORSTYRRELSER AV ANNEN ÅRSAK (Forskriften) (Veilederen)	Ja	Nei	
Har søker hatt bevissthetstap eller bevissthetsforstyrrelse av annen årsak enn epilepsi, hjerte-/karsykdom eller diabetes?	☐	☐	
7. SØVNSYKDOMMER (Forskriften) (Veilederen)	Ja	Nei	
Har søker, eller har søker hatt, påtrengende søvnighet eller ukontrollerbar søvn som kan utgjøre en trafikksikkerhetsrisiko?	☐	☐	
8. HJERTE- OG KARSYKDOMMER (Forskriften) (Veilederen)	Ja	Nei	
Har eller har søker hatt hjerte- og karsykdom med fare for plutselig innsettende bevissthetspåvirkning?	☐	☐	
9. DIABETES (Forskriften) (Veilederen)	Ja	Nei	
a) Har søker diabetes?	☐	☐	
b) Har søker følgetilstander av diabetes som kan gi økt trafikksikkerhetsrisiko?	☐	☐	
c) Bruker søker insulin eller andre legemidler som kan gi hypoglykemi?	☐	☐	
10. PSYKISKE LIDELSER ELLER SVEKKELSER (Forskriften) (Veilederen)	Ja	Nei	
Har søker psykisk lidelse eller svekkelse som medfører trafikksikkerhetsrisiko?	☐	☐	
11. BRUK AV MIDLER SOM KAN PÅVIRKE KJØREEVNEN (Forskriften) (Veilederen)	Ja	Nei	
Bruker eller har søker brukt alkohol, rusmidler eller legemidler i et omfang og på en måte som medfører økt trafikksikkerhetsrisiko?	☐	☐	
12. RESPIRASJONSSVIKT (Forskriften) (Veilederen)	Ja	Nei	
Har søker en helseilstand som gir risiko for pO ₂ lavere enn 7,3 kPa og/eller pCO ₂ høyere enn 6,7 kPa?	☐	☐	
13. NYRESYKDOMMER (Forskriften) (Veilederen)	Ja	Nei	
Har søker alvorlig kronisk nyresvikt, behov for dialyse eller har det vært utført nyretransplantasjon?	☐	☐	
14. SVEKKET FØRLIGHET (Forskriften) (Veilederen)	Ja	Nei	
a) Mangler søker tilstrekkelig førighet til trafikksikker føring av motorvogn?	☐	☐	
b) Hvis Ja på spørsmål 14a: Er tilstanden stabil?	☐	☐	
15. ANDRE SYKDOMMER OG HELSESVEKKELSER (Forskriften) (Veilederen)	Ja	Nei	
Har fører annen eller generell helsevekkelse, eventuelt flere sykdommer samtidig, der svekket helseilstand utgjør en risiko for trafikksikkerheten?	☐	☐	
16. Oppsummering av spørsmålene 2–15	Ja	Nei	
Hvis ett eller flere av spørsmålene 2–15 er besvart med Ja, må også følgende spørsmål besvares: Er helsekravene i vedlegg 1 likevel oppfylt, eventuelt med begrenset varighet og/eller særlige vilkår?	☐	☐	

Leges underskrift:

Utfylling av helseattest førerrett

Vurderingen er gjort i overensstemmelse med krav til forsvarlighet i helsepersonelloven § 4 og krav til attester, erklæringer o.l. i helsepersonelloven § 15. Min faglige vurdering er basert på førerkortforskriftens helsekrav, personlig gjennomført undersøkelse, eventuell spesialisterklæring og/eller gjennomført kjørevurdering ved trafikkstasjonen.

Kryss av for helsekrav ikke oppfylt eller helsekrav oppfylt. Ved helsekrav oppfylt, angis anbefalt varighet.	Helsekrav ikke oppfylt	Helsekrav oppfylt	
		Det anbefales gitt førerrett med vanlig varighet	Det anbefales gitt førerrett med begrenset varighet (angi antall år)
Førerkortgruppe 1			
Førerkortgruppe 2			
Førerkortgruppe 3 inkludert kjøreseddel for drosje inntil 8 passasjerer			
Førerkortgruppe 3 inkludert utrykningskompetanse/kjøreseddel for buss			

	Ja	Nei
Er det tatt hensyn til forventet progresjon av eventuelle helsesvekkelser ved anbefaling av varighet for førerretten?	☐	☐

Helseattesten gis med følgende vilkår:

- Optisk korreksjon må brukes under føring av motorvogn i førerkortgruppe 1, 2 og 3.
- Optisk korreksjon må brukes under føring av motorvogn i førerkortgruppe 2 og 3.
- Helseattest gis med forbehold om at det leveres godkjent Helseattest førerrett – syn.
- Hørselshjelp må brukes under føring av motorvogn (gjelder førerkortgruppe 3).
- Protese/ortose (støtteskinne o.l.) må brukes under føring av motorvogn i førerkortgruppe 1, 2 og 3. (Krysses av dersom bruk av protese/ortose er nødvendig for å oppfylle helsekravet ved progressiv førighetssvekkelse.)
- Ved ja på spørsmål 14b (stabil førighetssvekkelse) vurderer trafikkstasjonen om førerrett likevel kan gis i tråd med [førerkortforskriften vedlegg 1 § 41](#)
- Eventuelle særlige vilkår:

Dato

Leges stempel eller navn i blokkbokstaver:

Leges underskrift og HPR-nummer:

Legen fyller ut helseattesten som medisinsk sakkyndig for trafikkstasjonen og for førerkortsøkeren. Legens sakkyndige erklæring er ikke et forvaltningsvedtak med klagerett. Det er trafikkstasjonen som treffer vedtak om førerkortutstedelse.

Helsekrav til rusbruk, § 36 nr 2

- cannabis/kokain bruk til festforhold av og til
 - må det meldes Statsforvalter når det ikke er mistanke om kjøring i ruset tilstand eller hyppig bruk?
- Helsekravet: «Helseskadelig bruk som gir økt trafiksikkerhetsrisiko, eller avhengighet av illegale, rusgivende stoffer» Førerkortveileder:
 - «påvirker helsen slik at det går ut over evnen til sikker bilkjøring, både når vedkommende er påvirket av middelet og når vedkommende ikke er påvirket»
 - «sykehistorie, rusmiddelanamnese, komparentopplysninger, klinisk undersøkelse, jobbsituasjon, skadehistorikk og resultater av supplerende undersøkelser.»
- Konklusjon
 - Kjøring i ruset tilstand sier kun noe om forholdet til og hvor ofte vedkommende ruser seg
 - Rusbruk som ikke er skadelig (kanskje kun få ganger i måneden) er OK.
 - Tvil: muntlig kjøreforbud og kartlegging.

Helsekrav til rusbruk, § 36 nr 1 og 2

- Hvordan følge opp rusprøver under perioden med muntlig kjøreforbud?
 - Intervallene mellom PEth?
 - Førerkortveileder:
 - *«PEth i fullblod tas ukentlig første måned, deretter hver 14. dag og skal ha synkende verdier til under $< 0,03 \mu\text{mol/l}$ for å bekrefte avhold i karenstiden.»*

Opioider ved kroniske smerter, § 36 nr 6

- Behovsmedisinering med kortvirkende opioider ved langvarige smerter (>1 uke)
 - Førerkortveilederen:
 - Flere kriterier: fast dose 1 uke, ekstra dose: vente 8/16 t ...
 - «For at korttidsvirkende opioider skal regnes som «langtidsvirkende», må de brukes slik at det gir en jevn serumkonsentrasjon gjennom døgnet. Dette forutsetter at det inntas med regelmessige mellomrom, fordelt på minimum tre inntak per døgn.»
 - Konklusjon ved inntak sporadisk «fra ingenting» eller «oppå fast dose»
 - Inntatt ikke daglig: oppfylt etter 8 timer
 - Inntatt hver kveld: oppfylt etter 8 timer, dvs dagen etterpå
 - Inntatt x 2: ikke oppfylt, pga ikke jevn serum konsentrasjon
 - Inntatt x 3 eller x 4: oppfylt, pga jevn serumkonsentrasjon
 - Inntatt daglig ved behov / x 3-4: ikke oppfylt pga ikke jevn serumkonsentrasjon

ADHD, helsekrav §§ 33 og 34 nr 6 og 7

- ADHD: hvem kan ikke ha førerkort i den pasientgruppen?
 - Tilnærmet samme krav for lavere og høyere klasser.
 - Førerkortveilederen:
 - *Ikke andre sykdommer som medfører trafikksikkerhet*
 - OBS rus
 - *God kognisjon*
 - *Behandling sikrer kjøreevne*
 - Bruker medisin som avtalt med legen
 - *Ingen bruk av andre vanedannende legemidler ved bruk av sentralstimulerende*
 - *Svikt i impuls kontroll som medfører trafikksikkerhetsrisiko*
 - Tidligere hendelser i trafikken?

Legemidler

- Samtidig bruk av daglig oksynorm, oksycontin og sobril. Regnes det som 2 eller 3 preparater?
 - Det regnes om 2 preparater.
 - Førerkortveilederen: dette er «tellende grupper»
 - Opioider
 - oksazepam
 - diazepam
 - zopiklon
 - zolpidem
 - nitrazepam
 - alimemazin
 - prometazin
 - hydroksyzin

Kjøring og Lyrica

- Se førerkortveilederen kap 14 «legemidler som kan påvirke kjøreevnen»
 - Her står det om
 - Antipsykotika
 - Antiepileptika
 - Antidepressiva
 - Anabole steroider
 - Cannabis som legemiddel
 - Legemidler merket med varseltrekant
 - Legemidler uten markedsføringstillatelse

DM og insulin, §§ 30 og 31

- Insulinbehandlet diabetes typ 2 og drosjekjøring.
 - Spesifikke krav for Hba1c?
 - Nei
 - Vurdere spesifikt følgende krav:
 - § 31 Gruppe 2 og 3 e:
 - *«har årlig oppfølging av sykdommen etter nasjonale faglige retningslinjer med fremleggelse av logg med måling av blodsukker for de siste tre månedene.»*
 - §30
 - a. *«det ikke er fare for bevissthetspåvirkning under føring av motorvogn»*
 - NB: veldig høyt blodsukker kan også gi dette.
 - B. *sykdommen ikke har ført til funksjonssvikt i andre organer som medfører trafiksikkerhetsrisiko»*
 - NB: krav om Estermann for synsfelts undersøkelse, TMT test for kognisjon og sjekk førligheten i bena.

DM og insulin, §§ 30 og 31

- Når må egen attest for Diabetes fylles ut?
 - Det finnes kun to helseattester
 - en for fastleger: «helseattest førerrett», 4 sider.
 - En for optiker/øyelege: «helseattest førerrett - syn»
 - Denne helseattesten skal fylles ut ved fornying av føreretten
 - Den bør også fylles ut ved diagnostisert DM og blodsukkersenkende legemidler pga begrenset tid på føreretten.

Hvilke Diabetesmedisiner som er "blodsukkerregulerende"

- Dette står i førerkortveilederen under kap 12 Diabetes, Generelt helsekrav § 30 og klikk «Veiledning»
 - Alle legemidler mot DM bortsett fra
 - insulin
 - insulinanaloger
 - sulfonylureapreparater

Meldeplikt for de over 80 år

- Meldeplikt når pasienten selv velger (etter rådgivning fra fastlege) å ikke fornye førerkortet. Dvs > 80, førerkort går ut på dato nå.
 - Ikke førerrett – ikke meldeplikt.
 - «muntlig kjøreforbud» til føreretten går ut på dato (inne 6 mnd)
 - Dersom gyldighet over 6 mnd frem i tid – meldeplikt.

Kan en lege nekte å gjøre vurdering av førerrett, siden dette ikke er en helsetjeneste?

- Alle pasienter med førerrett
 - Det er en individuell plikt til alle leger, optikere og psykologer å vurdere helsekravene for alle som har førerrett, helsepersonelloven § 34
- Alle pasienter uten førerrett
 - Når en pasient oppsøker deg for «helseattest førerrett» for å få førerretten tilbake
 - Dette er ikke helsehjelp og det er ikke hjemlet som plikt i helsepersonelloven.
 - Det er ikke lovbrudd å si at du ikke kan utstede slik helseattest.
 - Utstedelse av helseattest er regulert i helsepersonelloven § 15